

Kolmannen sektorin rooli ilman huoltajaa maahan tulleiden tukemisessa

– suuntaviivoja kuntien ja kolmannen sektorin välisen yhteistyön

kehittämiseen

Sofia Kujala & Sonja Ohra-aho
Sosiaalityön käytäntötutkimus
Sosiaalityö
Helsingin yliopisto
Helmikuu 2022

TUTKIMUKSEN KONTEKSTI

Toteutimme käytäntötutkimuksen THL:n Yhdessä aikuisuuteen - Elämässä Eteenpäin (YEE)-hankkeen kanssa. YEE-hankkeen tavoitteena on vahvistaa lastensuojelun jälkihuollon nuorten sekä ilman huoltajaa maahan tulleiden nuorten yhdenvertaisuuden ja oikeuksien toteutumista. Keskeistä YEE-hankkeessa on osallisuuden ja tasa-arvon edistäminen sekä syrjäytymisen ehkäiseminen. Lisäksi hanke pyrkii kehittämään palvelu- ja toimintamalleja sellaisiksi, että ne vastaavat mahdollisimman hyvin nuorten tuen tarpeita. Yksi hankkeen päätavoitteista on kehittää integroituja palvelumalleja julkisen ja kolmannen sektorin välillä sekä vahvistaa monialaista yhteistoimintaa.

Tutkimuksessa keräsimme aineistoa työntekijöiltä, jotka työskentelevät ilman huoltajaa maahan tulleiden nuorten parissa.

TUTKIMUKSEN TARKOITUS

Tutkimuksen tarkoituksena on saada lisää tietoa siitä, millainen rooli kolmannella sektorilla on ilman huoltajaa maahan tulleiden nuorten itsenäistymisen tuessa. Tutkimuksemme fokus painottuu vahvasti kehittämistehtäväksi. Tutkimus liittyy YEE-hankkeen tavoitteeseen kolmannen sektorin ja kunnan yhteistyön kehittämisestä. Tarkastelemme tutkimuksessa myös Diakonissalaitoksen Olohuonetoimintaa, joka tarjoaa Helsingissä tukea yksin maahan tulleille nuorille.

Tutkimuksemme voi olla hyvä alku kolmannen sektorin merkityksen tunnistamiselle yksin maahan tulleiden nuorten kanssa.

AINEISTO JA ANALYYSI

Toteutimme käytäntötutkimuksemme aineistolähtöistä sisällönanalyysiä käyttäen. Aineistomme koostuu kyselylomakkeista ja työpajan keskusteluista, joita molempia hyödynnämme aineistolähtöiseen sisällönanalyysiin.

Koska tuotimme tutkimuksen aineiston työpajassa, litteroimme käydyin keskustelun kirjoitettuun muotoon ja analysoimme sen sisällönanalyysin avulla.

Aineistolähtöisessä sisällönanalyysissä tarkastelemme aineistoa löytämällä eroja ja yhtäläisyyksiä sekä erittelemällä esiin nousevia asioita tutkimustehtäväämme liittyen.

TULOKSET

1) Yksilöllinen apu: Yksi kolmannen sektorin tärkeimmistä tehtävistä on sellaisen tuen tarjoaminen, joka perustuu nuorten omiin yksilöllisiin tuen tarpeisiin. Tämä tuki voi olla mm. koulunkäynnissä tukemista, erilaisissa arjen asioissa avustamista tai muuta nuoren tarpeista lähtöisin olevaa tukea. On myös digitoimintaa tarjolla.

2) Sosiaalinen tuki: Kolmannen sektorin tärkeä rooli ystävätoiminnassa, ryhmätoiminnassa ja kummiperhetoiminnassa. Kolmas sektori pystyy tarjoamaan nuorille toimintaa, jossa he tapaavat toisia nuoria ja myös perheitä. Työpajojen osallistujat korostivat kolmannen sektorin tärkeyttä mahdollistaa nuorille sosiaalisia kontakteja ja Olohuone-tyyppistä toimintaa korostettiin tärkeänä. Lisäksi suomalaisten kontaktien löytämistä pidettiin tärkeänä ja sitä haluttiin myös parantaa sekä kielikahvilat nostettiin esiin.

3) Itsenäistyminen: Kolmannen sektorin toimijoiden avulla pystytään opettamaan nuoria toimimaan itsenäisesti ja auttamaan erilaisissa käytännön asioissa kuten mistä ja keiltä tahoilta he saavat tukea jatkossa, talousasioissa kuten Kela-asioissa, hakemuksissa, Migrin käytänteissä esim. oleskelulupa.

IDEAT KEHITTÄMISEEN

Nähtiin tarvetta ammatilliselle yhteistyölle ja vakiintuneille käytännöille, joita ei voi pelkästään säilyttää järjestöjen vastuulle. Kunnan ja järjestöjen välistä yhteistyötä voi kehittää luomalla yhteisiä käytäntöjä, jakamalla rooleja ja vastuualueita sekä tekemällä tiivistä yhteistyötä eri toimijoiden välillä.

Olohuone-toiminta, jota Diakonissalaitos koordinoi on ensimmäinen matalan kynnyksen kohtaamispaikka, jolle on selkeä tarve myös muualla kunnissa. Palveluiden jatkuvuus nähtiin tärkeänä ja sitä toivottiin enemmän, sillä tällä hetkellä esim. hankkeiden loppumisen myötä nuorille suunnatut palvelut saattavat jäädä. Pysyvän rahoituksen kautta väliaikaisten hankkeiden jatkuvuutta voitaisiin varmistaa. Pääkaupunkiseudulla oli huomattavasti enemmän tarjontaa ja erilaisia palvelumahdollisuuksia nuorille. Pienemmällä paikkakunnilla nähtiin samanlaiset tarpeet nuorilla kuin pääkaupunkiseudun nuorillakin. Toivottiin kunnan työntekijöille lisää tietoisuutta siitä, mitä palveluita kolmas sektori voisi tarjota yksin maahan tulleille nuorille.

KOLMANNEN SEKTORIN ROOLI

- ➔ YKSILÖLLINEN APU
- ➔ SOSIAALINEN TUKI
- ➔ ITSENÄISTYMINEN

LÄHTEET

THL 2021. Yhteiskehittämisen foorumi II. 27.10.2021. Ilman huoltajaa maahan tulleiden tuki kunta-järjestöyhteistyönä.